

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra germanistiky a slavistiky

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložila studentka: Kristýna Zimmerová

Název práce: Chodenland als deutsch-böhmischer Begegnungsraum: historischer Kontext und aktuelle Tendenzen.

Oponoval: doc. Dr. Winfried Baumann

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):

Předložená práce se zabývá tématy pohybu a setkávání, s podobami času v prostoru, kromě toho také s pojmem soused a sousedství, hranice a její obě strany, to znamená přeshraniční vztahy a směry (západ-východ a obráceně). Prezentace této tematiky se koncentruje na jednu velmi specifickou pohraniční oblast – Chodsko (s centrem v Domažlicích), aby představila pětadvacetikilometrový úsek z 360 km německo-bavorsko-české hranice, viz „zemská brána“ Čerchov/Ostrý, západním sousedním prostorem je zde zemský okres Cham.

Die vorliegende Arbeit befasst sich mit den Themen Bewegung und Begegnung, mit Formen der Zeit im Raum, außerdem mit Nachbar und Nachbarschaft, mit der Grenze und ihren beiden Seiten, das heißt mit grenzübergreifenden Beziehungen und Richtungen (West-Ost und umgekehrt). Die Darstellung dieser Thematik konzentriert sich auf einen besonderen Grenzraum – das Chodenland (Zentrum Domažlice), um einen Abschnitt von 25 Kilometern der 360 Kilometer langen deutsch-bayerisch-tschechischen Grenze vorzustellen, siehe das Landestor Čerchov-Osser/Ostrý, der westliche Nachbarraum ist dort der Landkreis Cham.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Obsahovým konceptem je zachycení dějin Chodska od počátků ve středověku až po dnešní interpretaci této oblasti jako prostoru setkávání, překračujícího společnou hranici. Důležité kulturní informace nabízejí početné fotografie, vědecký obsah garantuje zohlednění primárních zdrojů a sekundární literatury. Důraz je kladen na aktuální publikace, takže předložený výzkum Chodska odráží jeho dnešní vývojový stav. Přitom autorka nezapomíná neustále formulovat pozitivní, ale i kritické česko-německé souvislosti. V této souvislosti splňuje i formální úprava naše očekávání.

Als inhaltliches Konzept erscheint der Gang durch die Geschichte des Chodenlands von den Anfängen im Mittelalter bis zur heutigen Interpretation des Gebiets als Begegnungsraum über die gemeinsame Grenze hinweg. Wichtige kulturelle Informationen bieten zahlreiche Bilder, den wissenschaftlichen Inhalt garantiert die Berücksichtigung der primären und sekundären Literatur. Der Akzent liegt auf aktuellen Publikationen, so dass diese Untersuchung des Chodenlands den heutigen Entwicklungsstand widerspiegelt. Dabei hat die Autorin immer wieder die positiven, aber auch kritischen tschechisch-bayerischen Zusammenhänge zum Ausdruck gebracht. In dieser Beziehung erfüllt die **formální úprava** unsere Erwartungen.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Výzkum zachycuje vývojové tendence, zmiňuje mírové i válečné události na určitých místech a v určitých dobách, představuje nebezpečí, jimiž bylo Chodsko v uplynulých staletích ohrožováno, informuje o mocných/panstvu a poddaných, o duchovních tendencích, religiozitě (mariánská úcta), o národním obrození Čechů od 19. století (vliv Boženy Němcové atd.), o turbulencích 20. století. Nucené vysídlování německého obyvatelstva a železná opona však neznamenají konec přeshraničních kontaktů. – Co se týče pojmu „setkávání“, nejedná se zde o líčení scén, v nichž se Bavoři a Češi poprvé potkávají a jedna nebo druhá strana tím začne přejímat nějakou konkrétní kulturní zvyklost nebo se bránit proti určitému vlivu. Takzvaná transkulturační již dávno započala a Kristýna Zimmerová informuje o již probíhajícím vývoji, výsledcích, důsledcích. Vybrané příklady německo-české kooperace jsou pak naznačeny

konkrétněji, viz vysídlování Němců z Chodska Češi (Chodové) pomáhají Němcům daného místa, čes. *Šnory* (něm. *Kohlstätten*), odnést včas svůj majetek přes bavorskou hranici do bezpečí (Zimmerová, s. 55 násl.). Viz také činnosti na hranicích, jimiž se Chodové jako jejich strážci zabývali a při nichž naopak bavorským sousedům bránili přenášet hraniční kameny, tedy vlastně „krást“ české území a dělat z něj „bavorské“. Viz také dodatečnou legendární inscenaci události: únik mariánské sochy z Loučimi do Bavorska (Zimmerová, s. 19).

Die Untersuchung zeigt Entwicklungen, erwähnt friedliche und kriegerische Ereignisse an bestimmten Orten und zu bestimmten Zeiten, stellt die das Chodenland in den vergangenen Jahrhunderten bedrohenden Gefahren dar, sie informiert über Macht/Herrschaft und Untertanen, über geistige Tendenzen, Religiosität (Marienverehrung), die nationale Wiedergeburt der Tschechen ab dem 19. Jahrhundert (den Einfluss von Božena Němcová usw.), die Turbulenzen des 20. Jahrhunderts. Die Zwangsaussiedlung der deutschen Bevölkerung und der Eiserner Vorhang bedeuteten jedoch nicht das Ende der Kontakte über die Grenze hinweg. - Was den Begriff ‚Begegnung‘ betrifft, so handelt es sich hier nicht um die Schilderung von Szenen, in denen sich Bayern und Tschechen zum ersten Mal begegnen und die eine oder andere Seite damit beginnt, eine konkrete kulturelle Praktik zu übernehmen oder sich gegen einen Einfluss zu wehren. Die sogenannte Transkulturation hat also schon längst begonnen, Kristýna Zimmerová informiert über bereits geschehende Entwicklungen, Ergebnisse, Folgen. Dennoch sind einige Beispiele konkreter deutsch-tschechischer Kooperation angedeutet, siehe die Ausweisung der Deutschen aus dem Chodenland: Tschechen (Choden) helfen den Deutschen des Ortes tschech. *Šnory* (dt. *Kohlstätten*), rechtzeitig ihr Hab und Gut über die bayerische Grenze in Sicherheit zu bringen (Zimmerová, S. 55f.). Siehe auch die Tätigkeiten an der Grenze, womit die Choden als Wächter befasst waren, die wiederum die bayerischen Nachbarn daran hinderten, Grenzsteine zu versetzen, also böhmisches Gebiet zu ‚stehlen‘ und ‚bayerisch‘ zu machen. Siehe auch die legendarische Inszenierung eines Ereignisses nachträglich: Flucht der Marienstatue aus Loučim nach Bayern (Zimmerová, S. 19).

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Ve své závěrečné kapitole se autorka hlásí k péči o sousedství mezi Čechy (Chody) a Bavyry, oceňuje existující dobré přeshraniční vztahy. Doporučoval bych ještě zaměřit se na následující otázky: Zaprvé: Oficiální programy EU, Česka, Německa, Bavorska, jejichž prostřednictvím je toto sousedství podporováno? Zadruhé: Které instituce přispívají tomu, že Češi (Chodové) a Němci (Bavoři v zemském okrese Cham) vystupují jako podporovatelé a přátelé? Zatřetí: Které události vedly koncem roku 2021 k bavorsko-české spolupráci na Chodsku? Začtvrté: Existují v česko-bavorském kontextu ještě negativní pocity jako závist nebo arogance? Zapáté: Existují v Domažlicích informace o kontaktech s pohraničním městem Furth im Wald v letech 1950-1989?

In ihrem Schlusskapitel bekennt sich die Autorin zur Pflege der Nachbarschaft von Tschechen (Choden) und Bayern, sie würdigt die vorhandenen guten Beziehungen über die gemeinsame Grenze hinweg. Zu empfehlen wären ihr Antworten auf folgende Fragen: Erstens: Offizielle Programme der EU, Tschechiens, Deutschlands, Bayerns, durch die Nachbarschaft gefördert wird? Zweitens: Welche Institutionen tragen dazu bei, dass Tschechen (Choden) und Deutsche (Bayern im Landkreis Cham) als Helfer und Freund erscheinen? Drittens: Welche Ereignisse haben Ende 2021 zur bayerisch-tschechischen Kooperation im Chodenland geführt? Viertens: Gibt es tschechisch/bayerisch noch negative Gefühle wie Neid oder Arroganz? Fünftens: Gibt es in in Domažlice Informationen über Kontakte zur Grenzstadt Furth aus den Jahren 1950-1989?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Výborně

Datum: 12. května 2022

Podpis: